

ב"ל (חיפה) 57314-11-11 - ח'אלד מולחם נ' המוסד לביטוח לאומי

ב"ל (חיפה) 57314-11-11 - ח'אלד מולחם נ' המוסד לביטוח לאומימחוזי עבודה חיפה

ב"ל (חיפה) 57314-11-11

ח'אלד מולחם

ע"י ב"כ - עו"ד עורוא יונס

נגד

המוסד לביטוח לאומי

ע"י ב"כ - עו"ד צחי רטר

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

[21.01.2013]

השופטת אילת שומרוני-ברנשטיין

נציג עובדים - מר יעקב גדיש

נציג מעבידים - מר בנימין זוסמן

פסק דין

הסוגיה במחלוקת בתיק שלפנינו נוגעת לשאלה אם התביעה שהוגשה על ידי התובע לבית הדין התיישנה, אם לאו. העובדות המוסכמות

1. התובע הוא נהג אוטובוס.

2. לגרסת התובע, בתאריך 28/9/09 נתפס לו הגב בעת שתיקן תקר בגלגל.

3. התובע הגיש לנתבע תביעה בתאריך 10/6/10, על מנת להכיר באירוע כפגיעה בעבודה ולשלם לו דמי פגיעה.

4. הנתבע דחה את תביעת התובע במכתב מיום 16/9/10.

5. התובע הגיש את תביעתו לבית הדין בתאריך 30/11/11, דהיינו - כשנה וחודשיים וחצי לאחר מועד הדחייה של הנתבע.

טענות הצדדים

6. לטענת התובע, הוא לא קיבל את מכתב הדחייה בזמן אמת. דבר הדחייה נודע לו רק לאחר שפנה לעורך דינו על מנת לטפל בעניין, לאחר שחלפו מספר חודשים ולא קיבל מענה, כאשר בכל פנייה שלו לנתבע נטען כי עניינו נמצא בטיפול.

7. רק בתאריך 12/12/10 נודע לעורך הדין של התובע כי התביעה נדחתה לאחר שהגיע לסניף הנתבע, כאשר רק בתחילת ינואר 2011 קיבל את מכתב הדחייה. ייאמר כבר כאן - כי תאריכים אלה, אשר התובע מפנה אליהם כמועדים בהם לגרסתו נודע לו על עצם הדחייה, היו בתוך תקופת ההתיישנות.

8. אין להסתפק באישור המרוכז לגבי משלוח הדואר הרשום שהציג הנתבע, משום שהוא מציין רק את שם התובע והכתובת הכללית (ערערה) ואין בו כתובת מדויקת. הנתבע לא הציג אישור ממנו עולה כי התובע חתם על קבלת המכתב, לאיזו כתובת נשלח המכתב ומהם פרטי הנמען לרבות מספר זהות. בהעדר אישור כזה ייתכן כי לא נרשמה הכתובת המדויקת על גבי המעטפה והתובע לא קיבל את המכתב. מכאן, כי הנתבע לא הוכיח ששלח כדין את המכתב.
9. לחילופין, הפסיקה קבעה כי ראוי שהנתבע יטען טענת התיישנות רק במקרים בהם יש בידיו נתונים ושיקולים סבירים המצדיקים העלאת הטענה. בענייננו מדובר באיחור של חודשיים וקיים סיכוי שתביעתו של התובע תאושר מאחר והמחלוקת יותר רפואית.
10. לטענת הנתבע, יש לדחות את התביעה על הסף מחמת התיישנות. משחלפה למעלה משנה מהמועד בו הומצא לתובע מכתב הדחייה ובין המועד בו הגיש תביעה לביה"ד, הרי שחלפה תקופת ההתיישנות.
11. אף לשיטת התובע, הוא ידע ביום 12/12/10 על דחיית התביעה (בתוך מועד ההתיישנות), ועדיין לא עשה דבר והגיש את התביעה לביה"ד רק כעבור כשנה.
12. מלבד טענות מעורפלות מטעם התובע, כי מכתב הדחייה מיום 16/9/10 לא נתקבל על ידו בטענה שייתכן ונשלח לכתובת שאינה שייכת לו, לא הועלו הסברים המניחים את הדעת לאי הגשת התביעה בפרק הזמן הקבוע לכך בתקנות.
13. לתיק ביה"ד הוגש אישור על משלוח המכתב עם מס' דואר רשום. כאשר לא מתקבל מכתב ע"י הנמען הוא מוחזר לסניף. הנתבע יטען, כי בענייננו המכתב שנשלח לתובע לא הוחזר ומכאן שהתקבל ע"י הנמען - התובע.
14. סיכויי ההצלחה של התביעה הם אחד השיקולים שהנתבע לוקח בחשבון לעניין התיישנות. בענייננו, הסיכויים קלושים בשל שעל פי המסמכים הרפואיים מסר התובע שיש לו כאבים מזה זמן, לא ציין את התרחשותו של אירוע תאונתי, וכן תעודה רפואית ראשונה בעבודה הוצאה רק לאחר 9 חודשים. כמו כן, לתובע עבר עשיר בכאבי גב. דיון והכרעה
15. תקנה 1(ב) לתקנות הביטוח הלאומי (מועדים להגשת תובענות) תש"ל-1969, קובעת כדלקמן:-
"החליט המוסד בתביעה ונמסרה לתובע הודעה על כך, תוגש תובענה לבית הדין לעבודה תוך 12 חודשים מיום מסירת ההודעה לתובע או מיום תחילתן של תקנות אלה, הכל לפי המאוחר יותר".
16. בהתאם לפסיקת בית הדין הארצי לעבודה^[1], נקבע:
"כבר נפסק, כי אין לבית הדין סמכות להאריך מועדים להגשת תובענות שנקבעו בחוק או בתקנות, שכן מדובר במועד לעשיית פעולה כדי להביא את העניין לבית הדין. זאת, להבדיל מפעולה הנעשית במהלך המשפט עצמו, לגביה רשאי בית הדין לפי שיקול דעתו להאריך מועדים, מטעמים מיוחדים שיירשמו, בהתאם לתקנה 125 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991. כאשר רצה המחוקק לאפשר לבית הדין להאריך מועדים להגשת תובענות הקבועים בחיקוק, עשה זאת מפורשות (כך, למשל, בסעיף 17 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, ועוד).

- בעב"ל 31/98 אליהו סולן - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע ל"ד, 488, נדונה סוגיה דומה, ובה עמד בית הדין על מטרת קביעת תקופת ההתיישנות המקוצרת בתביעות של מבוטחים המוגשות כנגד החלטות המוסד:
20. מהי המטרה בקביעת מועד התיישנות קצר בהגשת תובענה נגד המוסד לביטוח לאומי בעניין כגון זה שבפנינו? ... ביטוח סוציאלי, מעצם טיבו ומהותו, מחייב שזכותו של המבוטח תמומש מהר ככל האפשר. וכשם שנדרש מהמוסד שיפעל במהירות סבירה למתן הגמלה המגיעה, כן מצופה מהמבוטח שלא יתמהמה למימוש זכותו. למעבר הזמן משקל סגולי משלו, המחייב דחיפות ושקידה ככל שהמדובר במועד הפניה למוסד, בבירור הנתונים והפרטים הדרושים למתן הגמלה, בתהליך קבלת ההחלטה - כולל הפעלת שיקול הדעת. והוא הדין במה שנוגע לפניה לערכאה שיפוטית... אחר המבוטח בהגשת התובענה, בלא שיהא לכך צידוק מן הצידוקים המנויים בחוק ההתיישנות, אין לתובענתו תקומה."
17. התובע לא הציג בפנינו נימוק המצדיק את האיחור בהגשת התביעה על ידו. איננו מקבלים את טענתו כי המכתב לא הומצא לו כדין: הנתבע הציג אישור מרוכז על משלוח דברי דואר רשומים מהמועד הרלוונטי, אישור המוכיח כי מכתב הדחייה נשלח לתובע בדואר רשום. הגם שהנתבע לא יכל להציג אישור המציג חתימה של התובע על קבלת דואר רשום, משום שאישורים אלו לא נשמרו, הרי שאין בכך כדי לשנות, באשר האישור שהוצג בפנינו מספק והתובע לא הביא כל ראיה המצביעה על פגם כלשהו באישור זה.
18. מפסיקת בית הדין הארצי^[2] עולה כי מכתב שנשלח ע"י הנתבע למבוטח בדואר רשום, כאשר במכתב נרשמו פרטיו המדויקים של המבוטח וכתובתו המדויקת של המבוטח, כפי שמסר אותה - הרי שיש לראות במכתב הנתבע כנשלח כדין.
19. יצוין, כי במכתב הדחייה עצמו נרשמה הכתובת המדויקת למשלוח דואר של התובע כאשר לא נטען בשום שלב כי מדובר בכתובת שגויה וכתובת זו אף מופיעה על גבי המסמכים הרפואיים של התובע. טענת התובע הייתה כי ייתכן שהפקיד בנתבע רשם על גבי המעטפה כתובת מוטעית, טענה שאין מקום לקבלה משלא הובא כל בדל ראיה התומך בה ומשהכתובת על גבי המכתב עצמו הייתה מדויקת וחזקה כי המכתב נשלח לכתובת זו.
20. לא זו אף זו, לשיטתו של התובע עצמו - כבר בתאריך 12/12/10 (כשלשה חודשים לאחר הדחייה) נודע לבא כוחו כי התביעה נדחתה ובתאריך 2/1/11 אף קיבל את מכתב הדחייה לידי. מכאן, כי הייתה לתובע אפשרות להגיש תביעה לבית הדין תוך פרק הזמן הקצוב על פי התקנות, ומשלא עשה זאת - אין לו להלין אלא על עצמו.
21. בהקשר זה יצוין כי בין המועד בו לשיטתו של התובע נודע לו על הדחייה והמועד בו תמה תקופת ההתיישנות - חלפה תקופה משמעותית בת תשעה חודשים. לא זו אף זו - תקופה זו עולה על תקופת ההתיישנות שהייתה קיימת עד לא מכבר בטרם תיקון התקנות - של חצי שנה.
22. לאור טענות התובע לפיהן הנתבע פעל בניגוד למדיניות המל"ל בכל הנוגע להעלאת טענות התיישנות - הורינו לנתבע להמציא לבית הדין את ההנחיות הרלוונטיות. סעיף 3(ג) בפרק 4, העוסק בהנחיות לעניין טענת התיישנות, קובע כדלקמן:
- "יש להבחין בין תביעה שעילתה אחת כגון: תביעה לקצבת שאירים, גמלאות בגין פגיעה בעבודה, מענק לידה ואשפוז (לידה); לבין תביעה שעילתה מתחדשת כגון: תביעה לקצבת זקנה, נכות, סיעוד או הבטחת הכנסה.

- בתביעה שעילתה אחת - אין לטעון טענת התיישנות, כל עוד הוגשה התביעה לבית הדין בטרם חלפו 12 חודשים מיום קבלת מכתב הדחייה. הוגשה התובענה באיחור של שנה ויותר יש לשקול את אלה:
- (1) התביעה לגופה וסיכויי התובע לזכות בתביעה והנזק העשוי להיגרם לתובע במניעת הדיון בתביעתו, בנסיבות שבהן סיכויי לזכות בדין סבירים.
- (2) פרק הזמן שבו אחר התובע בהגשת התביעה, וההכבדה על יכולתו של המוסד להתגונן.
- (3) יש לעמוד על טענת התיישנות כאשר ברור שהתביעה קנטרנית.
- בתביעה שעילתה מתחדשת - יש לעמוד על טענת התיישנות אם הוגשה התביעה לאחר המועד שנקבע בתקנות".
23. יצוין, כי נוהל זה נכתב כאשר תקופת ההתיישנות הייתה שישה חודשים, בעוד שמאז תוקנו התקנות ותקופת ההתיישנות הוארכה לשנה (בשנת 2010). לאור זאת, ולבקשתנו, הבהיר הנתבע כי נוסח זה, לפיו אין לטעון טענת התיישנות בטרם חלפה שנה, נותר על כנו גם לאחר התיקון. הנתבע ציין כי התקנות עיגנו בחקיקת משנה את הנוהל על פיו פעל הנתבע קודם לכן (ראה הודעת הנתבע מיום 16/1/13).
24. משעניינו בתביעה שעילתה אחת (ולא מתחדשת) ומשהתביעה הוגשה לאחר שחלפה שנה, אנו סבורים כי הנתבע פעל בהתאם למדיניותו ובכל אופן לא חרג ממנה באופן בלתי סביר המצדיק את התערבותנו^[3]. בהקשר זה נציין כי יש ממש בטיעוני הנתבע לפיהם סיכויי התביעה לא גבוהים - נושא המהווה את אחד השיקולים שעל פי הנוהל על הנתבע לשקול לגבי העלאת טענת התיישנות. הדבר עולה מעיון במסמכים הרפואיים שצורפו לכתב התביעה, בהם לא מצוין כל אירוע בעבודה, במסמכי האשפוז ובמסמכים הרפואיים מהימים הראשונים, אלא מצוין כי התובע סובל מכאבי גב מזה תקופה ארוכה עם החמרה לאחרונה (ראה, לדוגמא: מסמך סיכום האשפוז בהלל יפה, אשפוז שהחל ביום 28/9/09; המסמך מהמרכז הרפואי אלראזי מיום 29/9/09; מכתב השחרור מהמרכז הרפואי מאיר בו התאשפז התובע ביום 4/10/09).
25. כאמור לעיל, העובדה שהתובע ידע על דבר הדחייה ואף קיבל את מכתב הדחייה לידיהו במהלך תקופת ההתיישנות ועם זאת לא עשה דבר במסגרת הזמן הקבועה בתקנות, מחזקת את המסקנה כי שיקולי הנתבע בעניין לא היו בלתי סבירים.
26. מכל המפורט לעיל - לאור מועד הגשת התביעה - הרי שהיא התיישנה.
27. אין צו להוצאות.
28. לצדדים זכות ערעור בפני בית הדין הארצי תוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין. ניתן היום, י' שבט תשע"ג, 21 ינואר 2013, בהעדר הצדדים וישלח אליהם.